

Aandeelhoudersovereenkomst

De samenwerking binnen een BV

Het fenomeen “samenwerking” is van alle tijden. Het komt vaak voor, zowel in de privésfeer als beroepsmatig. Wanneer twee of meer mensen met elkaar een onderneming drijven, koppelen juristen daaraan een bepaalde rechtsvorm. Deze rechtsvorm bepaalt hoe die samenwerking eruit ziet. We hebben het dan over samenwerking met klanten, maar vooral ten opzichte van elkaar. Men kan met elkaar samenwerken in de vorm van een **maatschap**, een **vennootschap onder firma (VOF)**, een **naamloze vennootschap (NV)** of een **besloten vennootschap (BV)** en ook door elkaar gewoon in te huren.

Deze whitepaper gaat over de samenwerking binnen een besloten vennootschap.

Inhoud

1	Besloten vennootschap en aandeelhouders _____	4
2	Wat als de statuten niet volstaan? _____	5
3	Het belang van een aandeelhoudersovereenkomst _____	6
4	Voorbeelden van geschillen _____	7

Een besloten vennootschap kent een beperkte kring van mensen met zeggenschap en recht op een aandeel in de winst die door de vennootschap wordt gemaakt. We noemen die mensen aandeelhouders. Als een besloten vennootschap wordt opgericht – dat moet altijd door een notaris gebeuren – wordt er een akte opgesteld waarin een aantal spelregels wordt vastgelegd waaraan de aandeelhouders zich moeten houden. Die spelregels noemen we ook wel **‘statuten’**. Alhoewel de wet tegenwoordig meer mogelijkheden dan voorheen biedt om in deze statuten maatwerk op te nemen, zien we in de praktijk meestal dat de statuten volgens een vast model zijn opgesteld. In sommige situaties, waarover hierna meer, schiet een dergelijke standaardregeling tekort.

Als de statuten voor een bepaalde situatie geen regeling bevatten, en de aandeelhouders verder ook niets geregeld hebben, kan hoogstens worden teruggevallen op de wet. Echter, de wet regelt ook niet alles, vaak juist nog minder dan in de statuten al is vastgelegd. Meestal komt men uit op de algemene norm dat partijen moeten handelen “zoals het in redelijkheid en billijkheid betaamt”. In de praktijk komt het erop neer dat partijen dan vooraf geen tot weinig zekerheid hebben over hoe een bepaald geval moet worden opgelost. Ze zijn afhankelijk van het oordeel van een onafhankelijke derde (een rechter, scheidsman of arbiter) die daarbij kan kijken naar de feiten en omstandigheden die hij relevant acht.

Om mensen die met elkaar in een besloten vennootschap gaan samenwerken meer houvast te bieden bestaat de mogelijkheid om in een aandeelhoudersovereenkomst diverse zaken op voorhand te regelen. Op die manier worden eventuele toekomstige geschillen voorkomen of opgelost in een richting die partijen vooraf hebben aangegeven.

Zeker wanneer de aandeelhouders niet allemaal een even groot aandelenpakket hebben, kan het comfort geven aan de aandeelhouders met een minderheidsbelang om aan de voorkant van de samenwerking alvast bepaalde afspraken te maken. Dat geldt ook voor de situatie waarin er twee aandeelhouders zijn die beide exact hetzelfde pakket hebben waardoor een impasse zou kunnen ontstaan. Een ander belangrijk voordeel is dat zo'n aandeelhoudersovereenkomst een document is dat steeds, zij het in overleg en met goedkeuring van alle betrokkenen, kan worden aangepast of uitgebreid zonder dat dit opnieuw via de notaris moet verlopen. Voldoende is dat de afspraken schriftelijk door partijen zelf worden vastgelegd en worden ondertekend.

Een aandeelhoudersovereenkomst is dus niets anders dan een document waarin bepaalde spelregels zijn opgenomen waaraan de mensen die bij een onderneming zijn betrokken zich moeten houden. Die spelregels kunnen betrekking hebben op tal van onderwerpen.

Hieronder staan een paar voorbeelden van geschillen door het ontbreken van een duidelijke aandeelhouders-overeenkomst, zodat de relevantie daarvan duidelijk wordt, maar de opsomming is zeker niet uitputtend.

Voorbeeld

Aandeelhouderschap is gekoppeld aan het zijn van bestuurder

Vaak zijn mensen niet alleen als aandeelhouders maar ook als bestuurders/managers aan een vennootschap verbonden. In een aandeelhoudersovereenkomst kan dan worden vastgelegd dat iemand zijn aandelen moet aanbieden als hij niet langer bestuurder/manager van de vennootschap is. Zeker in een situatie waarin partijen met elkaar in een conflict zijn geraakt, is het niet verstandig om met elkaar als aandeelhouders in een vennootschap verbonden te blijven als er geen feitelijke werkzaamheden meer voor de vennootschap worden verricht.

Voorbeeld

Wie heeft het eerste recht op verkoop van aandelen?

Ook kan zich de situatie voordoen dat één van de aandeelhouders zijn aandelen voor een goede prijs kan verkopen aan een derde, maar dat de andere aandeelhouders niet met die derde wensen te worden geconfronteerd. Zij zullen dan zeggen dat zij, vanwege het besloten karakter van een besloten vennootschap, het eerste recht hebben om die aandelen te mogen overnemen. Zonder aandeelhoudersovereenkomst is die stelling terecht. Voor de aandeelhouder die zijn aandelen wil verkopen is dat ongunstig als zijn medeaandeelhouders een lager bedrag bieden dan die derde ervoor wil betalen. Weliswaar is in de statuten geregeld dat een onafhankelijk iemand de aandelen zou kunnen waarderen, maar aan die waardering is geen bindende werking toegekend. In een aandeelhoudersovereenkomst kun je voor een dergelijke situatie een regeling treffen. Zo'n regeling kun je ook treffen voor het geval dat een derde de hoofdprijs voor de aandelen wil bieden maar daaraan wel de voorwaarde verbindt dat hij alle aandelen kan verwerven. Dit betekent dat de medeaandeelhouders bereid moeten worden gevonden om ook hun aandelen aan die derde te verkopen. Zonder een aandeelhoudersovereenkomst waarin een dergelijke verplichting is opgenomen kun je de medeaandeelhouders niet tot medewerking aan een dergelijke verkoop dwingen.

Voorbeeld

Afspraken over dividendpolitiek en overige afspraken

In een aandeelhoudersovereenkomst kunnen ook afspraken worden gemaakt over de te voeren dividendpolitiek en de periode waarin partijen hoe dan ook samen aandeelhouder zullen blijven (een zogenaamde lockup-periode). Er kunnen regels worden afgesproken over non-concurrentie na het uiteengaan, er kan worden afgesproken of rekening-courantverhoudingen met de vennootschap zijn toegestaan en er kan een algemene regeling van geschillen worden vastgelegd die sneller, goedkoper en informeler is dan wanneer de gang naar de burgerlijke rechter moet worden gemaakt. Aan al deze afspraken kan een prikkel om ze daadwerkelijk na te komen worden toegevoegd door in de aandeelhoudersovereenkomst ook nog een boete op de overtreding van de spelregels te stellen.

Hulp nodig?

Er zijn dus verschillende mogelijkheden bij het opstellen van een aandeelhoudersovereenkomst. Het is en blijft een kwestie van maatwerk. Een ervaren gespecialiseerde advocaat kan een aandeelhoudersovereenkomst meestal opstellen na één of twee gesprekken met de aandeelhouders. Met het opstellen zijn daarom geen al te hoge bedragen gemoeid. Ontstaan er later in de samenwerking problemen, dan is de investering die partijen gedaan hebben in de aandeelhoudersovereenkomst in een mum van tijd terugverdiend.

Heeft u een juridisch vraagstuk? Neem dan contact met ons op.

Bezoekadres

Dr. Holtropaan 42
5652 XR Eindhoven

Telefoon

040 250 14 14

E-mailadres

advocaten@boskampwillems.nl

www.boskampwillems.nl